

Karta młodego odkrywcy nr 1

“A kuku” - zgadnij kto to.

Czego potrzebujesz:

Zdjęcia i opisy:

1. kowala bezskrzydłego
2. chrabąszcza majowego
3. żuka gnojowego
4. osy pospolitej
5. konika polnego
6. komara brzęczącego
7. muchy domowej
8. jelonka rogacza
9. trzmiela leśnego
10. pszczoły miodnej

Quiz

Nauczyciel wcześniej kompletuje koperty dla uczniów w których znajduje się po pięć zdjęć owadów, pięć opisów i rebus.

Nauczyciel dzieli klasę na dwie grupy. Przedstawiciele z grup losują koperty.

Zadaniem każdej grupy jest dopasować zdjęcie do opisu oraz znaleźć nazwę owada ukrytego w rebusie (potrzebne będzie wsparcie nauczyciela wśród mało znanych owadów).

Grupa pierwsza.

Kowal bezskrzydły.

Cechy tego owada to owalny kształt. Należy do rodziny pluskwiaków. Dominujące kolory ciała to czarno-czerwony, skrzydła zwykle nie w pełni rozwinięte. Gatunek ten występuje pospolicie w całej Europie. Żyje gromadnie na lipach, rzadziej na kasztanowcach czy na robiniach akacjowych. Żywi się głównie sokami owoców lip, ale wysysa również soki z drzew, a często także martwe owady. Zimują osobniki dorosłe. Często jest określany jako tramwajarz.¹

c=K l=w +l +b +e +z o=y

Chrabąszcz majowy.

Głowa ²tego owada jest koloru czarnego, pokrywa zaś ciemno - brązowa. Na głowie znajduje się para czulek o charakterystycznych wachlarzowatym kształcie. Owady te zaczynają być aktywne o zmierzchu. Najchętniej zjadają liście dębów ale nie gardzą liśćmi buków, klonów czy drzew owocowych. W okresie masowych pojawów potrafią

1 W.Stichmann, Spotkanie z przyrodą.Zwierzęta,Warszawa 1998,s.308

2 tamże,s.404

w ciągu jednej nocy spowodować gołozer na całym dużym drzewie - czyli całkowite lub prawie całkowite pozbawić z liści.

+C c=h z=r +b +ą k=c a=z b=m l=j +w n=y

Żuk gnojowy.

Ciało ³ tego owada jest czarno-niebieskie i bardzo połyskujące. Ciało krępe z dobrze widocznymi nogami. Owad ten wykazuje daleko posuniętą troską o potomstwo. Pod świeżymi odchodami kopie chodniki długości około 50 cm. Każde z bocznych rozgałęzień samica zaopatruje w kulę uformowaną z pokarmu, czyli zwierzęcego kału i składa tam jedno jajo. Następnie boczne odgałęzienia zamyka ziemią. Larwa żywi się zgromadzonym zapasem pokarmu.

+ż c=u d=k +g j=n a=o +w +y

3 tamże,s.408

Osa pospolita.

Typowe⁴ czarno-żółte ubarwienie, odwłok u nasady silnie zwężony. Buduje ziemne gniazda, zwykle w opuszczonych norach drobnych ssaków. Dorosłe osobniki żywią się pokarmem pochodzenia zwierzęcego, nektarem kwiatów, słodkimi owocami. Nie należy wpadać w panikę gdy przylecą zwabione wonią tortu owocowego lub lemoniadą. Owady te, jeśli nie są zaczepiane, nikogo nie użądla.

-k z=a k=p +s a=o n=i i=t

Konik polny.

Konik polny często mylony jest ze świerszczem lub pasikonikiem. Należy jednak do rodziny szarańczowatych. Dzięki silnym i długim tylnym odnóżom potrafi wykonywać skoki na odległość i wysokość równą dwudziestokrotności długości swojego ciała. To najbardziej charakterystyczna cecha koników. Większość osobników ma barwę szarą lub brązową i potrafią dostosować ją do otoczenia. Od czerwca do września na polskich łąkach można usłyszeć cykanie. Dźwięk ten powstaje dzięki pocieraniu tylnej nogi, na której są specjalne wypustki o skrzydło.

4 tamże,s.382

+o a=n s=i g=p +n f=y

Grupa druga.

Komar brzęczący.

Owad ⁵ten posiada bardzo długie odnóża. To właśnie samica ma bardzo długi aparat, który potrafi nas ukłuć. Występuje na całym świecie. Krew wysysają jedynie samice. Samców które można łatwo rozpoznać po gęsto owłosionych czułkach nie należy się bać ponieważ piją tylko soki roślinne i wodę. W tropikach rozprzestrzeniają malarię żółtą febrę i inne choroby.

5 tamże,s.360

m=k t=m o=a -o +z ą=ę +ą k=c a=y

Mucha domowa.

Owad ten jest pokryty ciemnoszarymi włosami. Ma duże czerwono brązowe oczy, które zapewniają 360° pole widzenia. Chętnie zamieszkuje w naszych domach i stajniach gdzie znajduje pokarm. Dorosły owad żywi się najchętniej resztkami pożywienia. Płynny pokarm pobiera wysysając, cały pokarm natomiast najpierw rozpuszcza śliną, po czym wysysa. Samica składa jednorazowo do 150 jaj, a w ciągu całego życia od 600 do nawet 2000 jaj.

-p ł=M +h c=d +m +o l=w

Jelonek rogacz.

Jest jednym z największych chrząszczy w Polsce. Ma bardzo charakterystyczną budowę. Na głowie samców znajduje się olbrzymie, mające kształt jeleniego poroża żuwaczki, które służą im jako oręż w walce o samicę. Dorosłe jelonki żywią się sokiem drzew, a larwy odżywiają się spróchniałym drewnem i szczątkami roślin w pniakach i korzeniach. Można je spotkać w lasach gdzie znajdziemy dęby. Rzymianie uważali larwy tego owada za przysmak.

z=j g=l a=o r=n +r k=o l=g u=a

Trzmiel leśny.

Kolor czarny jest kolorem dominującym u tego owada. Ma tułów i odwłok żółtymi przepaskami, które w określonych kombinacjach barw mogą zanikać, koniec odwłoka czerwono pomarańczowy. Występuje w parkach, lasach, na łąkach, polach i w ogrodach. Nie ma go jedynie w głębi lasów. Buduje często podziemne gniazda, a także wykorzystuje opuszczone nory i butki ptasie. Trzmiele nie są agresywne, wprawdzie mają żądło, ale używają go rzadko i wyłącznie w sytuacji zagrożenia.

d=t +m e=i w=e o=l d=l s=ś k=n a=y

Pszczoła miodna.

Brązowa ⁶z ciemnymi przepaskami na odwłoku, obficie zwłaszcza na tułowiu. Ciało tego owada porośnięte brązowo żółtymi włosami. Jest to w zasadzie jedyny udomowiony owad. Posiada fascynujący tryb życia. Wśród tych owadów dominuje matka królowa. Osiąga ona największe rozmiary, a jej jedynym zadaniem jest składanie jaj. Samce nazywamy trutniami. Owady te mają bardzo dobry wzrok. Wiele kwiatów ma cechy barwne niewidoczne dla nas, ale przywabiają te owady.

+p +c +z a=o f=ł +m c=i +d l=n

6 tamże,s.388